

4. 444.

(AFDELING DIVISION).

APPEAL IN CRIMINAL CASE.
APPEL IN STRAFSAAK.

HARRY GLENN MANOLIS

Appellant.

versus/teen

35-322

Respondent.

Appellant's Attorney Syr
Prokureur van Appellant

Respondent's Attorney P.
Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate
Advokaat van Appellant

Respondent's Advocate
Advokaat van Respondent

Set down for hearing on_____
Op die rol geplaas vir verhoor op

(C.F.D.) Contaminated Runoff - R. Quackenbush at Rockwell AFB
10-25-87
11-15-87

Word die voormelde appél
afgevoerd.
(uitpraak per
Rumpff 11/12)

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

HENRY GEORGE FRANCIS

Appellant

en

DIE STAAT

Respondent

CORAM: RUMPF, HR., JANSEN et RABIE, ARR.

VERHOOR: 9.11.1976. GELEWER: 30.11.1976.

U I T S P R A A K

RUMPF, HR. :

In hierdie saak is appellant in 'n landdroshof skuldig bevind aan 'n oortreding van artikel 140 (2) (b), saamgelees met sekere ander artikels, van die Ordonnansie op Padverkeer, No. 21 van 1966 (K). Daar is bevind dat hy 0,13 gram per honderd milliliter alkohol in sy bloed gehad het terwyl hy 'n motor op 'n openbare pad bestuur het. Hierdie klag was 'n alternatiewe klag. Die hoofklag was dat appellant in stryd

met/.....

met sekere bepalinge van die Ordonnansie, 'n voertuig bestuur
het onder invloed van sterk drank. Hy is onskuldig bevind op
die hoofklag. Appellant het by die Kaapse Provinsiale Afdeling
in hoër beroep gegaan en namens hom is aangevoer dat daar geen
getuienis was dat hy die alternatiewe oortreding begaan het nie.
Sy appèl is afgewys en nou is hy hier met verlof van die hof a quo.

Soos nou amper gewoonte blyk te wees, het die
staat in die landdroshof met die minimum getuienis probeer
bewys dat die appellant aan die beweerde oortreding skuldig is.
Ongelukkig skyn daar soveel van hierdie soort sake te wees wat
voor die hof kom, dat die aangeleentheid as 'n soort roetine-
verhoor beskou word. Dit hou gevare in, veral as in oorweging
geneem word dat die beskuldigde, deur wetlike vermoedens,
oorgelewer word aan handelinge en instansies waaroor hy geen
beheer het nie. Aan die ander kant, wanneer behoorlike erken-
nings voor 'n landdros gemaak word, waardeur die aanklaer en die
hof onder 'n bona fide indruk gebring word, behoort daar nie
later aangevoer te word dat die aanklaer versuim het om getuienis

voor/....

voor te lê nieteenstaande die erkennings namens die beskuldigde
gedoen is.

Uit die oorkonde blyk dit dat appellant by 'n
spoedlokval op 'n openbare pad deur 'n verkeersinspekteur gestop
is. Die verkeersinspekteur het getuienis afgelê en o.a. verklaar
dat appellant na alkohol geruik het, onvas op sy voete was en
nie in staat was om 'n voertuig met veiligheid te bestuur nie.
Sy getuienis ^{lui} ~~lees~~ verder soos volg:

„Hy is van die klagte verwittig en na die polisie-
stasie geneem en is daar ook dadelik deur 'n genees-
heer ondersoek. In my teenwoordigheid het die dokter
'n bloedmonster van besk. geneem met voorgeskrewe spuit
en bottel. Ek het in almal se teenwoordigheid die
bloedmonster geseël en met R.A.A. gemerk en aan die
aanklagkantoorserisant oorhandig vir versending na
die laboratorium te Kaapstad vir ontleding.”

Nadat die verkeersinspekteur gekruisvra is oor
die toestand van appellant nadat hy gestop is (oor sy spraak,
manier van loop, ens.) verskyn daar die volgende in die notule
soos opgestel deur die landdros:

„S.A. Handig ontleding van bloedmonster van die
beskuldigde in met toestemming van Prok. Marais.

PROK. MARAIS: Na sertifikaat gekyk. Geen beswaar
teen die ontleding van die monster se inhandiging.”

Hierdie sertifikaat, bewysstuk A, het die gebruiklike inhoud gehad met as opskrif: Bloedalkohol: Stellenbosch R.A.A. 191/2/75. In die sertifikaat word vermeld dat die bloedmonster die identifikasiemerk R.A.A. 191/2/75 gehad het en van Stellenbosch ontvang is. Die uitslag van die toets ^{lui}~~lees~~ soos volg:

„Die konsentrasie alkohol in die bloed was 0,13 gram per 100 milliliters. Die ontledingsmetodes is spesifiek vir alkohol en word nie beïnvloed deur asetoon of enige ander stof nie.

Ek het deur skeikundige toetse vasgestel dat die McCartney bottels wat deur hierdie laboratorium uitgereik word met voldoende sodiumfluoride berei is om die vorming van alkohol in bloed te eniger tyd te voorkom."

Nadat die staat sy saak gesluit het, het die prokureur wat namens appellant verskyn het, aansoek gedoen om die ontslag van appellant op twee gronde: (1) dat daar nie getuienis was dat die pad 'n openbare pad was nie en (2) dat daar nie getuienis was dat die alkohol in die hele liggaam versprei was nie, met 'n beroep op S. v. Vis, 1974 (2) S.A. 437 (0) en S. v. Iveson, wat later in 1975 (3) S.A. 90 (0) verskyn het. Die aansoek om ontslag is geweier. Daarop is die

verdediging se saak gesluit sonder dat enige getuienis geroep is. Die appellant is skuldig bevind en gevonniss. Wat grond (1) betref, het die verkeersinspekteur inderdaad verklaar dat die pad 'n openbare pad was, en wat grond (2) betref, het die landdros bevind dat die bewering omtrent 'n „monster“, wat volgens woordeboekbetekenis deel van 'n geheel is, nie betwyfel is nie en dat die prima facie saak van die staat nie aangetas is nie. Subartikels (2) (3) en (4) van artikel 140 van Ord. 21 van 1966

tans
lul_Asoos volg:

„(2) Iedereen wat op 'n openbare pad -

(a) 'n voertuig bestuur, of

(b) in die bestuurdersitplek sit van 'n motorvoertuig waarvan die enjin loop, terwyl die konsentrasie alkohol in enige monster bloed geneem van enige deel van sy liggaam nie minder as nul komma nul agt gram per honderd milliliter is nie, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens vierhonderd rand of met gevangenisstraf vir 'n tydperk van hoogstens een jaar of met sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf.

(3) Indien daar, by enige vervolging weens 'n oortreding van die bepalinge van subartikel (2), bewys word dat die konsentrasie alkohol in enige monster bloed geneem van enige deel van die liggaam van die betrokke persoon te eniger tyd binne twee uur na die beweerde misdryf nie minder as nul komma nul agt gram per honderd milliliter was nie, word

daar/....

daar vermoed, tensy die teendeel bewys word, dat sodanige konsentrasie ten tyde van die beweerde misdryf nie minder as nul komma nul agt gram per honderd milliliter was nie.

(4) Waar daar by enige vervolging ingevolge hierdie Ordonnansie getuienis aangevoer word van 'n ontleding van 'n monster van die bloed van enige persoon, word daar vermoed, totdat die teendeel bewys word, dat enige spuit wat gebruik is om sodanige monster te neem en die houer waarin sodanige monster geplaas is vir versending na 'n ontleder, vry van enige stof of kontaminasie was wat die uitslag van sodanige ontleding kon beïnvloed het."

In die oorspronklike artikel 140 (2) is na die hoeveelheid alkohol verwys met die volgende woorde: „terwyl die persentasie alkohol in sy bloed, uitgedruk in gramme per honderd milliliter van bloed, nie minder as 0.15 is nie", wat op dieselfde manier in subartikel (3) beskryf is. In 1968 is subartikel (4) ingevoeg soos hy tans lui. In 1973 is die oorspronklike verwysing na alkohol in artikel 140 (2) vervang deur die woorde „terwyl die konsentrasie alkohol in sy bloed nie minder as nul komma nul agt gram per honderd milliliter is nie" en subartikel (3) is dienooreenstemmend gewysig. In November 1975,

na/.....

na die pleeg van die beweerde oortreding in die onderhawige saak, is artikel 140 (2) weer gewysig sodat dit lui soos hierbo aangehaal en subartikel (3) is ook dienooreenstemmend gewysig. In die onderhawige saak het ons dus te doen met 'n artikel wat verwys na die „konsentrasie alkohol in sy bloed" en nie na „die konsentrasie alkohol in enige monster bloed geneem van enige deel van sy liggaam nie".

Namens appellant is in hierdie hof 'n aantal gronde aangevoer waarop die appèl sou moes slaag. As eerste grond is aangevoer dat daar geen getuienis voor die landdros was dat die bloedmonster, genoem in bewysstuk A, die bloedmonster was wat van die appellant geneem is nie. Afgesien van die feit dat die nommer van die klagstaat, nl. R.A.A. 191/2/75, ooreenstem met die nommer wat op bewysstuk A verskyn, het die aanklaer uitdruklik gesê dat hy die ontleding van die bloedmonster van die beskuldigde met toestemming van die prokureur inhandig. Die prokureur het daarna gesê dat hy geen beswaar teen die inhandiging van die monster het nie. Namens appellant is aangevoer dat wat gebeur het, nie as 'n erkenning gekonstrueer

kan word nie en 'n beroep is gedoen op die beslissing in S. v. Gelderblom, 1973 (1) 589 (K) 589. Daardie saak was 'n hersieningsaak en die oorkonde het alleen 'n aantekening bevat dat die prokureur vir die beskuldigde geen beswaar gehad het teen die inhandiging van die betrokke verslag nie. Die landdros het verduidelik dat hy die afleiding gemaak het dat deur die verdediging aanvaar is dat 'n bloedmonster van die beskuldigde se bloed getrek is en dat die verslag wat ingehandig is, betrekking gehad het op die bloedmonster wat van die beskuldigde getrek is. In 'n brief het die prokureur bevestig dat die inhandiging met sy, en sy kliënt, se toestemming plaasgevind het en dat aanvaar is dat die bloedmonster van beskuldigde die bloed is wat in die getuienis beskryf word. Die Provinsiale Afdeling het bevind dat in die omstandighede die vonnis bekragtig moet word.

Artikel 284 (1) van die Strafproseswet bepaal:

„Die beskuldigde of sy verteenwoordiger in sy aanwesigheid,

kan/.....

kan in enige strafsak enige feit wat ter sake dienend is, erken en so 'n erkenning is voldoende bewys van daardie feit". Om as bewys van 'n feit te geld sal 'n erkenning ondubbelsinnig en met voldoende volledigheid die feit moet omskryf en dit sal van die omstandighede van elke geval afhang of 'n feit voldoende erken is of nie. In die onderhawige geval kan, na my mening, net een afleiding gedoen word van wat gebeur het, en dit is dat die prokureur erken het dat die verslag, bewysstuk A, handel oor die bloed van appellant, en dat die daarin gemelde uitslag korrek is. Dit word ook gestaaf deur die feit dat die prokureur wat die erkenning gedoen het, in geen stadium voor die landdros betoog het dat die verslag nie op die appellant betrekking gehad het nie. Die tweede grond waarop appellant hom beroep is dié wat in 'n reeks Oranje-Vrystaatse beslissings te voorskyn gekom het en wat daaruit bestaan dat dit nodig sou wees, vóór die laaste wysiging van die Ordonnansie, dat die staat getuienis moes voorlê dat alkohol, na inname, eweredig deur 'n persoon se bloed versprei word. In S. v. Vis, 1974 (2) S.A. 437 (O), is op appèl beslis,

met/.....

met betrekking tot 'n artikel in die Vrystaatse Padordonnansie met dieselfde inhoud as die Kaapse, dat „'n persoon slegs skuldig is aan 'n oortreding van die besondere artikel 140 (2) (a) van die Ordonnansie indien hy 'n motor bestuur terwyl die persentasie alkohol in sy bloed as geheel geneem en bereken soos voorgeskryf nie minder as 0.15 is nie" en dat daar sodanige getuienis moes wees, „want daar is geen bepaling in die Ordonnansie dat, indien dit bevind word dat bloed wat van 'n beskuldigde geneem word, die verbode persentasie alkohol bevat, dit vermoed word dat sy bloed as geheel dieselfde verbode persentasie alkohol bevat nie. Dit is ook nie alom bekend nie dat alkohol wat deur 'n persoon ingeneem word eweredig in sy bloed versprei, sodat die hof geregtelike kennis daarvan kan neem." Kyk bl. 439, G - H. Volgens die uitspraak van die hof in die Vissaak het 'n geneesheer in die landdroshof getuig dat hy 'n bloedmonster van appellant geneem het. Die hof het bevind dat hierdie getuienis prima facie en by implikasie beteken dat die bloed wat van appellant in daardie saak geneem is, verteenwoordigend van sy bloed as geheel is en wel omdat die woordeboekbetekenis van die woord „monster" o.a.

„deel van 'n geheel" is.

Met hierdie benadering ten opsigte van die implikasie kan ek my nie vereenselwig nie. Klaarblyklik het die geneesheer, sonder om te dink aan eweredige verspreiding van alkohol, die woord „monster" gebruik in die sin van 'n klein hoeveelheid bloed. By afwesigheid van enige getuienis waarvan 'n implikasie afgelei kan word, skyn dit my onmoontlik te wees om te bevind dat die geneesheer by implikasie bedoel het dat die monster waarna hy verwys het alkohol bevat wat in daardie stadium eweredig in die bloed versprei was.

Die beslissing in die Vissaak t.o.v. die vereiste dat getuienis voorgelê moet word dat die bloed wat getrek is die bloed as geheel teenwoordig, is gevolg in S. v. Iveson, 1975 (3) S.A. 90 (0), hoewel daar 'n wysiging van die artikel aangebring was waardeur die betrokke woorde gelees het: „terwyl die konsentrasie alkohol in sy bloed nie minder as 0,08 gram per 100 milliliter is nie". In S. v.

Van/....

Van den Berg, 1975 (3) S.A. (0), is o.a. beslis dat 'n konstabel wat getuig het dat 'n geneesheer 'n bloedmonster getrek het nie bevoeg is om te getuig nie, selfs by implikasie, dat die bloedmonster verteenwoordigend was van die appellant se bloed as geheel en „dat dit in elk geval uiters onwaarskynlik is dat konstabel Jacobs ooit bedoel het om te getuig oor die vraag of die botteltjie bloed wat hy van Dr. Troskie ontvang het verteenwoordigend was van appellant se bloed as geheel”.

In die Van den Bergsaak word o.a. gesê:

„Die vraag of 'n klein hoeveelheid bloed wat vanaf een plek op 'n persoon se liggaam geneem is, verteenwoordigend is van sy bloed as geheel, is klaarblyklik 'n vraag wat alleen beantwoord kan word deur die persoon met gespesialiseerde kennis van die saak. Dit is bekend dat die menings van geneeshere op hierdie vraag verskil”.

In/.....

In verband met hierdie stelling (en die uitspraak in die Vissaak en Ivesonsaak) is daar twee opvattings wat ek moet bevraagteken. In die eerste plek weet ek nie wat die stelling beteken dat die bloedmonster verteenwoordigend moet wees „van die bloed as geheel“. Ek weet nie wat met die „bloed as geheel“ bedoel word nie. Is dit die totaal van die bloed in die slagare, are, hart, brein, lewer en ander moontlike plekke in die liggaam? Moet van hierdie „bloed as geheel“ 'n gemiddelde verkry word om 'n „monster“ te kry in die sin van „deel van die geheel“? In die tweede plek is dit aan my (miskien weens onkunde) nie bekend nie dat menings van geneeshere oor die vraag verskil. Ek weet nie of hulle verskil oor wat „bloed in die geheel“ beteken nie of dat hulle verskil oor wanneer 'n monster verteenwoordigend is van die bloed van 'n persoon. In hierdie verband (rakende algemene kennis) kan ek net verwys na South African Motor Law deur Cooper en Bamford waarvan hoofstuk 18 geskryf is deur 'n Dr. Shapiro, klaarblyklik 'n deskundige, en wat getitel is „Medico-Legal Aspects of Acute Alcoholic Intoxication“.

Op/...

Op bl. 357 sê die skrywer oor bloedtoetsing:

"In South Africa the chemical test is done on the blood and not on the breath or the urine. It is the most direct evidence obtainable in the living. It has been amply proved in animal experiments that there is a fairly constant relationship between the amount of alcohol in the blood and in the brain tissue supplied by the blood, once equilibrium has been established between the alcohol in the blood and the tissues. A blood alcohol determination, therefore, will give us a measure of the account of alcohol in the brain itself. This is most important information to have, because the brain tissue is the site of action of the alcohol, and it is the disturbance of its functions by this drug that results in the behaviour we call 'drunken'."

Wat die ekwilibrium betref, word daar op bl. 350 die volgende gesê:

"As a result of the factors influencing absorption, metabolism and excretion, the alcohol concentration rises steeply in the blood, followed by a more gradual upward slope to reach a maximum, which is more or less distinct. After this peak there is an irregularly curved fall to the period of diffusion equilibrium. This takes place over 15-30 minutes. Then the alcohol level in the blood falls progressively in a rectilinear fashion (elimination phase) until it has all been eliminated from the body."

In die werk Medical Jurisprudence van Gordon, Turner en Price, derde uitgawe, verskyn daar die volgende op bl. 767:

After/....

„After absorption from the intestinal canal, alcohol is rapidly distributed by the blood to the various body tissues. Each tissue absorbs its share of the alcohol. The diffusion of alcohol from the blood stream to the tissues occurs rapidly, so that equilibrium is soon established between the amount of alcohol in the blood and the amount of alcohol in the tissues.”

Wat betref verspreiding van alcohol in die bloed en weefsel

word ook die volgende op dieselfde bladsy gemeld:

„Blood and brain have been shown to have the greatest affinity for alcohol, and bone and fat the smallest. As the water content of each tissue is fairly constant, the concentrations of alcohol in the different tissues, after equilibration, should show proportionate ratios to each other. In addition, the concentration of alcohol in the blood should show a proportionate ratio to the concentration of alcohol in the body as a whole. Animal experiments have shown this to be the case. In dogs, the proportionate distribution of alcohol in the more important tissues has been found to be as follows: brain 1.0, blood 1.08 ± 0.05 , liver 0.94 ± 0.04 , muscle 1.01 ± 0.04 (Harger et al.) A similar distribution occurs in man in whom the ratio of blood to brain alcohol has been found to be approximately 1 : 1 (Ellerbrook and Van Gaasbeck, 1943).”

Na aanleiding van wat hierbo geskryf is,

betwyfel ek of dit algemeen bekend is dat genee^here verskil oor

die/...

die vraag of bloed getrek vanaf 'n sekere plek verteenwoordigend is van die „bloed as geheel“.

In S. v. Jubelius, 1976 (2) S.A. 295 (T), het die Transvaalse Provinsiale hof verskil van die uitspraak in die Vissaak en het bevind, ten opsigte van Transvaalse wetgewing soortgelyk aan dié van die Oranje Vrystaat, dat daar nie mediese getuienis hoef te wees om die eweredige verspreiding van alkohol deur die aangeklaagde „se liggaam“ aan te dui nie en waar 'n gedeelte bloed getrek word dit prima facie verteenwoordigend is van die persoon se bloed „as geheel“ is. In S. v. De Waal, 1976 (2) 289 (O), het die Vrystaatse hof sy standpunt herbevestig nieteenstaande die Jubeliusuitspraak. In die Vissaak is gesê dat 'n hof nie geregtelik kennis daarvan kan neem dat alkohol eweredig in die bloed versprei nie. Dit is so, maar die hof kan m.i. ook nie geregtelik kennis daarvan neem dat dit nie eweredig gebeur nie. Waar die Kaapse Ordonnansie in 1966 oorspronklik 'n oortredingskategorie te bepaal dat dit plaasvind deur in 'n motorvoertuig te sit waarvan die enjin loop terwyl die „persentasie alkohol in

sy/.....

sy bloed ... nie minder as 0,15 is nie" het die wetgewer m.i. aanvaar en bedoel dat bloedtoetse gedoen sal word en dat 'n monster bloed volgens medies-aanvaarde metode getrek sal word en dat daar 'n chemiese ondersoek van die monster sal plaasvind. Ek neem aan dat die wetgewer ook geweet het dat die bloed van 'n persoon deur sy liggaam gesirkuleer word deur die pomp van die hart. Weens die besondere aard en doel van die Ordonnansie, moes die wetgewer bedoel het dat die toets van 'n deel van die bloed van 'n persoon voldoende informasie gee oor die moontlike alkoholinhoud van sy brein. Dit kon nooit die bedoeling van die wetgewer gewees het nie dat bloed uit slagare, are en alle moontlike organe in die liggaam getrek moet word om in elke geval vas te stel hoe die monster die „bloed as geheel" verteenwoordig, of dat bloed uit die brein geneem moes word omdat dit wesenlik gaan oor die alkoholinhoud van die brein. Die latere wysigings van artikel 140 het hierdie bedoeling nie verander nie en die blote feit dat daar sedert 1975 verwys word na 'n konsentrasie alkohol „in enige monster bloed geneem van enige deel van die liggaam", affekteer die oorspronklike bedoeling nie.

Om hierdie redes beskou ek die beslissing in die Vissaak en latere Vrystaatse sake nie as korrek nie en dat dit nie nodig was in die onderhawige geval om mediese getuienis voor te lê dat 'n monster getrek uit appellant verteenwoordigend was van sy „bloed as geheel“, wat dit ook al mag beteken. 'n Verdere grond van appêl wat in hierdie hof aangevoer is, is dat daar nie getuienis deur die staat voorgelê is dat die vel van appellant gereinig is voordat die bloedmonster getrek is nie. In hierdie verband is 'n beroep gedoen op die beslissings in S. v. Greeff, 1970 (4) S.A. 704 (O) en S. v. Brumpton, 1976 (3) S.A. 236 (T). Sonder om 'n mening te gee oor die korrektheid van die beslissings in daardie sake, kan beide sake onderskei word van die huidige geval. In beide sake het 'n geneesheer getuienis afgelê en is die vraag omtrent die aard van die reiniging in geding gestel... In die onderhawige saak het die prokureur van appellant erken dat die verslag die korrekte alkoholinhoud van appellant se bloed, soos deur die geneesheer getrek, weergegee het en daar was geen suggestie gedurende die verhoor dat die alkoholinhoud weens die manier van reiniging/.....

reiniging nie korrek kon wees nie. In die landdroshof het die prokureur ook nie probeer om die betoog te lewer wat nou deur die advokaat in hierdie hof gelewer word nie. As 'n laaste poging om die skuldigbevinding te ontwyk, het die advokaat van appellant beweer dat die staat getuienis moes voorgelê het dat die McCartneybottels waarna die deskundige in sy verslag verwys, die soort van bottel is wat in die onderhawige saak gebruik is. Ek kan my beswaarlik voorstel dat die deskundige in sy toetsverslag oor die besondere monster na die McCartneybottels sou verwys het indien die bloedmonster wat hy ondersoek het, in 'n ander soort bottel by hom afgelewer sou gewees het. Die verkeersinspekteur het gesê dat die bloedmonster getrek is „met voorgeskrewe spuit en bottel”. Hierdie bewering is nie in kruisverhoor vir sover dit die kennis van die verkeersinspekteur betref of andersins betwyfel nie en gedurende die verhoor is nie gesuggereer dat die gebruiklike medies-aanvaarde metode wat spuit of bottel betref, nie gevolg is nie. Net soos onder die voorlaaste grond van appêl, is in verband met die bottel in hierdie hof aangevoer dat, by gebreke

aan/.....

aan mediese getuienis, appellant se verteenwoordiger nie hierdie aspek van die staat se saak kon „aanval” nie. Die antwoord is baie duidelik. Die appellant se verteenwoordiger in die landdros-hof was nie van plan om die staat se getuienis omtrent die bloed-trekking en ondersoek enigsins aan te val nie en het daarom die verslag met toestemming laat inhandig en geen kruisverhoor hoe- genaamd gerig ten opsigte van die reiniging van appellant se arm of die kwaliteit van die bottel nie.

Die appèl word afgewys.

HOOFREGTER.

JANSEN, AR. }
RABIE, AR. } Stem saam.